

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

Declarationes ex poenitentiali Romano.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

CANONES POENITENTIÆ

De gula & ebrietate.

Theo. I Pen. Sacerdos imprudenter ebrius factus, pane & aqua pœnitentiam agat dies septem: si negligenter, dies quindecim: si per contemptum, dies quadraginta.

Bar. lib. 14. cap. 8. Diaconus, & alius clericus ebrius factus, arbitrio sacerdotis pœnitens erit.

Iuo pag. 13. cap. 76. Monachus ebrius, pane & aqua mensibus tribus: si clericus, viginti dies.

Laius ebrius grauius arguatur, & pœnitentiam agere à Sacerdote cogatur.

Qui humanitatis gratia alium inebriare cogit, pœnitentiam aget dies septem: si per contemptum dies triginta.

Qui ad bibendum inuitat plus quam naturæ satis est, pœnitentiam agat.

Bar. lib. 14. cap. 13. Iuo pag. 13. cap. 81. Qui pro ebrietate & crapula vomitum fecerit, si presbyter, aut diaconus, pœnitentiam agat dies quadraginta.

Si monachus, aut clericus, dies triginta. Si laicus, dies quindecim.

Si laicus item, à vino, & carne absteineat dies tres.

Ex pen. ant. Si quis gulæ causa ante horam legitimam ieiunium fregerit, duos dies pœnitentiam aget in pane & aqua.

Ex eodem. Si quis nimio cibo se ingurgitauerit, vt inde dolorem senserit; vnum diem pœnitentiam in pane & aqua.

CANONES POENITENTIÆ

De varijs peccatis.

C. Relatum de consecr. dist. 2. Si quis Sacerdos Missam canit, neque communicat, per annum pœnitentiã agat, nec verò interea celebret.

cap. Si quis. 17. quæst. 4. Sacerdos excommunicatus, si celebrat, tribus annis pœnitens sit, hebdomadifque singulis feriã secundã, quartã, & sextã, à vino, & carnibus ieiunet.

C. Accedens, dist. 50. Sacerdos, Sacerdotij sui gradu ordineque in perpetuum amotus, si celebrare audeat, priuatur communione Corporis & sanguinis Iesu Christi vsque ad vltimum diem, & in excommunicatione est, viaticum tantum in fine sumens.

C. Nō oportet, 30. q. 3. c. si per negligentiam, de consecra. dist. 2. Si gutta Sanguinis Christi in terram cadit, Sacerdos in pœnitentia sit quinquaginta diebus; si super Altare, & ad pannum vnum transit, diebus duobus; si

vsque ad pannos duos, diebus quatuor: si vsque ad tres, diebus nouem: si vsque ad quatuor, viginti diebus.

Si incautè dimisit, quamuis nil nefandi acciderit, tribus mensibus à sui muneris administratione amouetur.

Qui per ebrietatem Eucharistiam euomit; si laicus est, quadraginta diebus; si clericus, sexaginta; si Episcopus, nonaginta diebus; si infirmus, pœnitentiam agat diebus septem.

Scienter rebaptizatus, si propter hæresim hoc sceleris admittit, pœnitentiã afficiatur septem annorum, quarta, & sexta feria ieiunans, & tribus item Quadragesimis pane & aqua.

Si verò pro munditiã hoc facere putarit; eum pœniteat tribus annis, quòd si ignoranter, non peccat: sed ideo non promouendus, licet sit excellens.

Si Episcopus, presbyter, diaconusve spontè est rebaptizatus; quamdiu viuit, pœnitens sit. Alij verò clerici, & monachi, & moniales, ab hæreticis volentes rebaptizari, pœnitentiã agant duodecim annos.

Sacerdos qui interest clandestinis desponsationibus, per triennium ab officij sui administratione amouetur.

Sacerdos, qui pallijs altaris mortuum inuoluit, pœnitens sit decem annis, & quinque mensibus: diaconus autem annis tribus, & sex mensibus.

Qui legata pia Ecclesiæ non soluit, vno anno pœnitens erit per legitimas ferias.

Qui vir faciem suam transformauerit habitu muliebri, & mulier habitu viri; emendationem pollicitus, annis pœnitens sit tribus.

Infirmos, aut vinctos visitare negligens, pœnitentiam aget dies decem, pane & aqua visitans.

DECLARATIONES ex pœnitentia Romano.

Pœnitentia vnus anni, qui in pane & aqua ieiunandus est, talis esse debet. In vnaquaque hebdomada tres dies, idest, secundam feriam, quartam, & sextam in pane & aqua ieiunet; & tres dies, idest, tertia feria, & quinta, &

R Sab-

Cap. Si quis per ebrietatem, de consecra. dist. 2.

C. Eos quosque, de consecra. dist. 4.

Cap. Si quis, 1. quæst. 1.

Cap. Nemo, de consecra. dist. 2.

Pœni. Rom. Bur. lib. 19.

Cōci. Gen.

Pœni. Rom. Bur. lib. 19. cap. 121.

Cap. 17.

Sabbato, à vino, medone, mellito, ceruifia, à carne, & sagimine, & à cafeo, & ouis, & ab omni pingue pisce se absteineat: manducet minutos pisciculos, si habere potest; si habere non potest, tantū vnus generis piscem, & legumina, & olera, & poma si vult comedat, & ceruifiam bibat. Et in diebus Dominicis, & Natalis Domini, illos quatuor dies, & in Epiphania Domini vnum diem, & in Pascha vsque in octauam diem, & in Ascensione Domini, & in Pentecoste quatuor dies, & in Missa Sancti Ioannis Baptistæ, & Sanctæ Mariæ, & duodecim Apostolorum, & Sancti Michaelis, & Sancti Remigij, & omnium Sanctorum, & Sancti Martini, & in illius sancti festiuitate, qui in illo Episcopo celebris habetur: in his supradictis diebus faciat charitatem cum cæteris Christianis, idest, vtatur eodem cibo & potu quo illi: sed tamen ebrietatem, & ventris distensionem semper in omnibus caueat.

Cap. 24.

Penitentia secundi anni talis esse debet: vt hos dies, idest secundam feriam, & quartam in vnaquaque hebdomada ieiunet vsque ad vesperam, & tunc reficiatur de sicco cibo, idest pane, & leguminibus siccis, sed coctis; aut pomis, aut oleribus crudis; vnum eligat ex his tribus, & vtatur, & ceruifiam bibat, sed sobriè; & tertium diem, idest sextam feriam in pane, & aqua obseruet: & tres Quadragesimas ieiunet, primam ante Natalem Domini, secundam ante Pascha, tertiam ante Missam Sancti Ioannis; & si totam Quadragesimam ante Missam Sancti Ioannis implere non possit, post Missam impleat. Et in his tribus Quadragesimis ieiunet duos dies in hebdomada ad nonam, & de sicco cibo comedat, vt supra notatum est: & sexta feria ieiunet in pane & aqua. Et in diebus Dominicis, & in Natali Domini illos quatuor dies, & in Epiphania Domini vnum diem, & in Pascha vsq; in octauam diem, & in Ascensione Domini, & in Pentecoste quatuor dies, & in Missa Sancti Ioannis Baptistæ, & Sanctæ Mariæ, & duodecim Apostolorum, & Sancti Michaelis, & Sancti Remigij, & omnium Sanctorum, & Sancti Martini, & in illius sancti festiuitate, qui in illo Episcopo celebris

habetur. in his supradictis diebus faciat charitatem cum cæteris Christianis: sed tamen ebrietatem, & ventris distensionem semper in omnibus caueat.

Pro vno die quem in pane & aqua ieiunare debet, quinquaginta psalmos genibus flexis in ecclesia si fieri potest, decantet. In autem, in loco conuenienti eadem faciat, & vnum pauperem pascat: & eodem die, excepto vino, carne, sagimine, sumat quidquid velit. Cap. 15.

Qui in ecclesia genua centies flexerit, idest si centies veniam petierit, si fieri potest ut in ecclesia fiat, hoc iustissimum est: si autem hoc fieri non potest, secretè in loco conuenienti eadem faciat: si sic fecerit, eo die, excepto vino, carne, & sagimine, sumat quod placeat. qui psalmos non nouit, vnum diem, quem in pane & aqua pœnitere debet, diues tribus denarijs, & pauper vno denario redimat: & eo die, excepto vino, carne, & sagimine, sumat quidquid velit. Cap. 16.

Qui verò psalmos non nouit, & ieiunare non potest, pro vno anno, quem in pane & aqua pœnitere debet, det pauperibus in eleemosynam viginti duos solidos, & omnes sextas ferias ieiunet in pane & aqua; & tres Quadragesimas, idest quadraginta dies ante Pascha, & quadraginta dies ante festiuitatem Sancti Ioannis Baptistæ; & si ante festiuitatem aliquid remanserit, post festiuitatem adimpleat; & quadraginta dies ante Natiuitatem Domini. In his tribus quadragesimis quidquid suo ori præparatur in cibo, vel in potu, vel cuiuscunque generis illud sit, æstimet, quanti pretij sit, vel esse possit, & medietatem illius pretij distribuat in eleemosynam pauperibus, & assidue oret, & roget Deum, vt oratio eius, & eius eleemosynæ apud Deum acceptabiles sint. Cap. 17.

Item qui ieiunare non potest, & obseruare quod in pœnitentiâ scriptum est; faciat hoc quod Sanctus Bonifacius Papa constituit. Pro uno die quem in pane & aqua ieiunare debet, roget presbyterum, ut Missam cantet pro eo (nisi sint crimina capitalia, quæ confessa prius lauari cum lacrymis debent) & tunc ipse adsit, & audiat Missam, & deuotè ipse offerat proprijs manibus panem & vinum Cap. 18.

manibus sacerdotis, & intentè respondeat, quantum sapit ad salutationes, & exhortationem sacerdotis: & humiliter Deum deprecetur, vt oblatio quam ipse presbyter pro se, & pro peccatis suis Deo obtulerit, Deus omnipotens misericorditer per Angelum suum suscipere dignetur: & eo die, excepto vino, & carne, & sagimine, comedat quidquid vult: & sic redimat reliquos anni dies.

Cap. 29. Si quis fortè non potuerit ieiunare, & habuerit vnde possit redimere; si diues fuerit, pro septem hebdomadibus det solidos viginti: si non habuerit vnde tantum dare possit, det solidos decem: si autem multum pauper fuerit, det solidos tres. Neminem uerò conturbet, quia iustus dare solidos viginti, aut minus: quia si diues fuerit, facilius est illi dare solidos viginti, quam pauperi tres: sed attendat vnusquisque cui dare debeat, siue pro redemptione captiuorum, siue super sanctum altare, siue Dei seruis, siue pauperibus in elemosynam.

Cap. 30. Qui non potest sic agere pœnitentiã vt superius diximus, faciat sic. Si tres annos continuos ieiunare debet, & non potest, sic redimere potest. In primo anno eroget in elemosynam solidos viginti sex, in secundo anno eroget in elemosynam solidos viginti, in tertio anno solidos decem & octo; hi sunt sexaginta quatuor solidi. Potentes autem homines plus dare debent, quia cui plus committitur, plus ab eo exigitur. Et qui illicita committunt, etiam à licitis se abstinere debent, & corpus debent affligere ieiunijs, vigilijs, & crebris orationibus: caro enim læta trahit ad culpam, afflictã reducit ad veniam.

Aliz declarationes breues.

Confessarius, cum ex ijs que conscripta sunt, intelligat, pro ratione & temporum & personarum diuersas pœnitentias fuisse, earumque redimendarum certã rationem adhibitam esse: arbitrio tamen suo illis omnibus mitigandis moderandisque aget, vt initio traditum est. De pœnitentia per legitimas ferias constituta; confessarius animaduertet, eo nomine intelligi feriam secundam,

quartam, & sextam, canonum legibus pœnitentiæ, ieiunioque præscriptam. Carinæ ieiunium, quod aliquando pœnitentiali canone cauetur, id appellatur, quod per quadraginta dies in pane & aqua fiebat, ut sæpenumero Burchardus interpretatur. Carinam alij dicunt, quidam carenam, alij carënam, alij quadragenam.

Pœnitentia per tres Quadragesimas indicta, ita intelligitur, vt cui imponebatur, is in anno pane & aqua ieiunaret Quadragesimas tres: quarum prima est ante diem Natalem Domini; altera ante Pascha Resurrectionis; tertia, quæ scilicet per dies tresdecim ante diem festum Sancti Ioannis Baptistæ agebatur, quemadmodum ex Concilij Salegustadiensis decreto perspicui potest.

DE VISITATIONE,

Et cura infirmorum,

Rubricæ seu instructiones.

Omnino tempore Parochus gregi suo inuigilare debet: sed cum primum aliquis eius curæ commissus in morbum incidit, tunc maximè omnem Parochialis charitatis diligentiam ipse in eo ponet, vt ægrotantem in via salutis rectè dirigat, & à nequissimi Dæmonis insidijs conatibusque tueatur ac defendat præsidio salutarium adiumentorum.

Quod Concilio Agathensi olim præcautum est, id Synodo Prouinciali renouatum, idem Parochus præstare curet; vt Missa celebrata, si quos in Parochiali vicinia habet, frequenter, atque adeo quotidiè, cum per alias parochialis curæ suæ occupationes potest, uisitet: eisdemque præstet, prout opus esse uiderit, officia charitatis, & sollicitudinis, Parochiali muneri suo coniuncta.

Quamobrè non expectabit, dùm ab ægrotato uocetur; sed ipse ultro ad illũ ueniet.

Parochiales item suos & uniuersè & sigillatim, sæpenumero prout occasio feret, hoc monebit, vt se accersant, cùm primũ alijs in febri morbue inciderit. Et uerò quoniam alijs Parochialis curæ officijs aliquando fortassè destineri potest: propterea parochiæ suæ sacerdotes si quos habet, aut saltem laicos aliquot

Prouinc. 5.
qua pert ad
Sacrament.
extre. vnct.
pag. 23.
§. Quod Concilio.